

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор науково-методичної

та навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов

«__» _____ 2016 р.

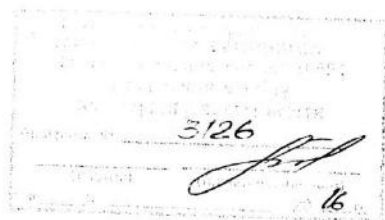

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методологія регіональних досліджень

Спеціальність 032 «Історія та археологія (Історія)»

Історико-філософський факультет

2016 – 2017 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О.Б. Жильцов

«___» _____ 20 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методологія регіональних досліджень

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Історико-філософський факультет

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма Теорія і методологія регіональних досліджень для студентів за спеціальністю 032 «Історія та археологія»

Розробники: доктор історичних наук, професор Надтока Геннадій Михайлович,
доктор історичних наук, професор Срібняк Ігор Володимирович

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри всесвітньої історії

Протокол від 5 вересня 2016 року №   1

Завідувач кафедри всесвітньої історії _____ І.В.Срібняк
(підпис)

© _____, 2016 р.

© _____, 2017 р.

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	6
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни	8
5. Теми лабораторних занять.....	9
6. Теми практичних занять	9
7. Теми семінарських занять.....	9
8. Самостійна робота.....	10
9. Індивідуальні завдання	11
10. Навчально-методична карта дисципліни	13
11. Методи навчання	14
12. Методичне забезпечення курсу	14
13. Система поточного і підсумкового контролю знань	15
14. Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою	16
15. Рекомендована література.....	17

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідно до ECTS: <i>5кредитів</i>	Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки	Частина програми (нормативна, вибір закладу, вибір студента): вибір закладу
Кількість змістовних модулів: <i>5модулі.</i>	Спеціальність:032 «Історія та археологія»	Рік підготовки: 5. Семестр: 9
Загальний обсяг дисципліни: <i>150години.</i>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Магістр».	Аудиторні заняття: <i>40 год.</i> З них: Лекції: <i>20 год.</i> Семінарські заняття: <i>20год.</i>
Кількість тижневих годин: <i>4 години.</i>		Самостійна робота: <i>70 год.</i> Модульний контроль: <i>10 год.</i> Сем. контр. <i>30 год.</i> Вид контролю: <i>іспит</i>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: поглиблене вивчення всесвітньої історії в процесі дослідження еволюції регіонів як багатовимірних просторів, що охоплюють територію континенту, кількох країн чи частину країни.

Реалізації зазначеної мети сприятимуть такі **завдання:**

- осмислення регіону як географічного, історичного, соціально-економічного та соціокультурного феномена;
- характеристика типології регіонів світу;
- огляд історії формування регіонів світу;
- аналіз співвідношення понять регіоналізація і глобалізація;
- з'ясування сутності регіоналізму та його моделей у сучасному світі;
- засвоєння регіонознавчих теорій;
- характеристика регіонів як суб'єктів міжнародних відносин;
- з'ясування сутності та основних тенденцій трансформації регіонів на рубежах цивілізацій;
- засвоєння методологічних засад експертної аналітики у сфері історичного регіонознавства;
- характеристика джерельної бази регіонознавства.

Навчальні результати/ досягнення:

- володіти й оперувати понятійно-категоріальним апаратом;
- знати типологію регіонів світу;
- засвоїти основні регіонознавчі теорії та вміти застосовувати їх в процесі регіонознавчого аналізу;
- знати характерні риси й особливості розвитку ключових регіонів світу;
- розрізняти моделі регіоналізму;
- вміти охарактеризувати особливості міжрегіональної взаємодії;
- розуміти закономірності трансформації регіонів на рубежах цивілізацій;
- вміти методологічно грамотно побудувати структуру регіонознавчого дослідження;
- здійснювати наукову експертизу фактів чи процесів, пов'язаних з розвитком регіонів світу;
- критично аналізувати інформацію чи наукову літературу у галузі історичного регіонознавства;
- вміти підібрати джерела для комплексної характеристики обраного регіону світу.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теорія історичного регіоназнавства

Тема 1. Вступ до історичного регіоназнавства

Предмет і завдання курсу «Історичне регіоназнавство». Термінологічний апарат історичного регіоназнавства. Типологія регіонів світу. Зв'язок історичного регіоназнавства з іншими навчальними дисциплінами.

Тема 2. Теорії в системі історичного регіоназнавства

Геополітичні теорії. Геоекономічні теорії. Геокультурні теорії. Значення теорій багатовимірних просторів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Регіоналізм та регіоналізація

Тема 3. Регіоналізм та регіоналізація в міжнародних відносинах

Регіоналізація і глобалізація. Сучасні моделі регіонів світу. Взаємодія і трансформація регіонів. Моделі та інститути прикордонного співробітництва.

Тема 4. Регіоналізація пострадянського простору

Регіональна структура пострадянського простору. Інтеграційні утворення на пострадянському просторі. Український регіоналізм. Пострадянський простір в стратегії російського регіоналізму.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. Методологія історичного регіоназнавства

Тема 5. Методологічні засади експертної аналітики в контексті історичного регіоназнавства

Специфіка регіоназнавчих досліджень. Сутність експертної аналітики в сегменті міжрегіональних відносин. Різновиди експертної аналітики в історичному регіоназнавстві. Методика підготовки регіоназнавчих аналітичних матеріалів. Експертна аналітика як різновид професійної діяльності у сфері регіоназнавства

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Джерела з історичного регіоназнавства

Тема 6. Становлення та розвиток архівної справи в країнах Західної Європи

Процес створення перших архівів у добу раннього середньовіччя. Сучасна організація управління архівами Франції. Особливості комплектування та функціонування династичних, державних та земельних архівів окремих німецьких земель. Структура та функції Федерального архіву у м. Кобленці. Заснування архівів у Великобританії та складання децентралізованої архівної системи. Державний архів Англії: організація, структура, характеристика фондів. Сучасна організація архівів Італії. Таємний архів Ватикану: історія та сучасна організація.

Тема 7. Архіви країн Центральної та Східної Європи

Заснування та розвиток архівів у Речі Посполитій. Мережа центральних державних архівів Польщі. Особливості комплектування, обліку та збереження архівних документів архівах Чехії, Словаччини, Угорщини та балканських країн. Історія архівної справи в Данії, Швеції, Норвегії та Фінляндії: порівняльний аналіз. Архівна україніка. Матеріали з історії українського козацтва в Державному архіві Швеції у Стокгольмі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Архівна система США, Канади, Азії

Тема 8. Архівна система США і Канади

Заснування та розвиток архівів у Речі Посполитій. Мережа центральних державних архівів Польщі. Особливості комплектування, обліку та збереження архівних документів архівах Чехії, Словаччини, Угорщини та балканських країн. Історія архівної справи в Данії, Швеції, Норвегії та Фінляндії: порівняльний аналіз. Архівна україніка. Матеріали з історії українського козацтва в Державному архіві Швеції у Стокгольмі.

Тема 9. Особливості становлення та розвитку архівної справи у країнах Азії

Особливості процесу виникнення архівів у країнах Східної Азії (Китай, Японія, Корея). Династичні архіви. Архівна система Китайської Народної Республіки. Специфіка функціонування Національного архіву Республіки Корея та Національного архіву Японії. Архіви Туреччини. Значення документів для вивчення української історії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	Усього	у тому числі				
		л.	сам.	м.к.	інд.	с.р.
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Теорія історичного регіоназнавства						
Тема 1. Вступ до історичного регіоназнавства	11	2	2			7
Тема 2. Теорії в системі історичного регіоназнавства	13	2	2	2		7
Разом за змістовим модулем 1	24	4	4	2		14
Модуль 2.						
Змістовий модуль 2. Регіоналізм та регіоналізація						
Тема 3. Регіоналізм та регіоналізація в міжнародних відносинах	11	2	2			7
Тема 4.Регіоналізація пострадянського простору	13	2	2	2		7
Разом за змістовим модулем 2	24	4	4	2		14
Модуль 3						
Змістовий модуль 3. Методологія історичного регіоназнавства						
Тема 5. Методологічні засади експертної аналітики в контексті історичного регіоназнавства	24	4	4	2		14
Разом за змістовим модулем 3	24	4	4	2		14
Модуль 4						
Змістовий модуль 4. Джерела з історичного регіоназнавства						
Тема 6. Становлення та розвиток архівної справи в країнах Західної Європи	11	2	2			7
Тема 7. Архіви країн Центральної та Східної Європи	13	2	2	2		7
Разом за змістовим модулем 4	24	4	4	2		14
Модуль 5						
Змістовий модуль 5. Архівна система США, Канади, Азії						
Тема 8. Архівна система США і Канади	11	2	2			7
Тема 9. Особливості становлення та розвитку архівної справи у країнах Азії	13	2	2	2		7
Разом за змістовим модулем 5	24	4	4	2		14
Разом за семестр	150	20	20	10		70
Семестровий контроль	30					
Усього годин	150	20	20	10		70

5. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

6. Теми практичних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Теорія історичного регіоназнавства		
1	Регіональні рухи й регіональний сепаратизм у новітній світовій історії	2
2	Євразійський регіон	2
	Разом за змістовим модулем 1	4
Змістовий модуль 2. Регіоналізм та регіоналізація		
5	Близькосхідний регіон	2
	Скандинавський регіон	2
	Разом за змістовим модулем 2	4
Змістовий модуль 3. Методологія історичного регіоназнавства		
	Методика підготовки доповіді з історичного регіоназнавства	4
	Разом за змістовим модулем 3	4
Змістовий модуль 4. Джерела з історичного регіоназнавства		
	Архівна система Франції	2
	Архівна система Німеччини	2
	Разом за змістовим модулем 4	4
Змістовий модуль 5. Архівна система США, Канади, Азії		
	Архівна система Австрії	2
	Архівна система Великобританії	2
	Разом за змістовим модулем 5	4
	Разом	20

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1. Теорія історичного регіоназнавства			
1	Вступ до історичного регіоназнавства	7	5
	Теорії в системі історичного регіоназнавства	7	5
	Разом за змістовим модулем 1	14	10
Змістовий модуль 2. Методологія історичного регіоназнавства			
2	Регіоналізм та регіоналізація в міжнародних відносинах	7	5
3	Регіоналізація пострадянського простору	7	5
	Разом за змістовим модулем 2	14	10
Змістовий модуль 3.			
5	Методологічні засади експертної аналітики в контексті історичного регіоназнавства	14	5
	Разом за змістовим модулем 3	14	5
Змістовий модуль 4. Джерела з історичного регіоназнавства			
6	Становлення та розвиток архівної справи в країнах Західної Європи	7	5
7	Архіви країн Центральної та Східної Європи	7	5
	Разом за змістовим модулем 4	14	10
Змістовий модуль 5. Архівна система США, Канади, Азії			
8	Архівна система США і Канади	7	5
	Особливості становлення та розвитку архівної справи у країнах Азії	7	5
	Разом за змістовим модулем 5	14	10
	Разом за семестр	70	45

9. Індивідуальні завдання

Мета ІНДЗ: Поглиблення знань з найбільш важливих питань та проблем, що потребують глибокого осмислення та аналізу. Завдання готується у вигляді захисту ідей та обраних тем.

Зміст ІНДЗ: Особливості формування та розвитку міжнародних відносин. Основні положення пробудови та організації роботи дипломатичної служби. Правове регулювання діяльності дипломатичних установ.

Види ІНДЗ та система їх оцінювання:

- публічний захист ідеї (5 бали);
- участь у круглому столі (5 бали);
- робота над проектом (5 бали).

Орієнтовна структура ІНДЗ:

Структура роботи:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Вступ.
4. Основний зміст роботи, який складається з розділів.
5. Висновки.
6. Список використаної літератури.
7. Додатки (якщо є).

Критерії оцінювання ІНДЗ:

№ зп	Критерії	Максимальна кількість балів
1.	Розкриття основного змісту проблеми	10
2.	Визначення умов, в яких розвивалися події та їх аналіз	10
3.	Визначення значення та ролі події в історичному процесі	10
Разом		30 балів

Шкала оцінювання ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів	Оцінка за традиційною системою
Високий	30	Відмінно
Достатній	25	Добре
Середній	20	Задовільно
Низький	15	Незадовільно

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Історія стародавнього світу».

Тематика індивідуальних науково-дослідних завдань (індз)

1. Поняття історичного регіону. Історичні регіони в країнах Європи.
2. Історичний регіон України «Волинь».
3. Історичний регіон України «Донщина».
4. Історичний регіон України «Слобожанщина».
5. Історичний регіон Російської Федерації «Кубань».
6. Історичний регіон Франції «Нормандія».
7. Історичний регіон ФРН «Баварія».
8. Поняття культури регіону.
9. Культурні традиції Середземноморського регіону.
10. Культурні традиції Центральноазіатського регіону.
11. Диференціація регіонів за регіональною ознакою.
12. Релігійні традиції Середнього Сходу.
13. Релігійні традиції Південної Азії.

14. Релігійні традиції Індокитаю.
15. Поняття регіональної безпеки.
16. Регіональні конфлікти. Заморожені конфлікти сучасності.
17. Південний Кавказ в системі регіональної та глобальної безпеки.
18. Заморожений конфлікт в Придністров'ї.
19. Україна в системі регіональної та глобальної безпеки.

10. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 150 год.

З них: лекції (20 год.), семінарські заняття (20 год.),

самостійна робота (70 год.),

модульний контроль (12 год.), семестровий контроль – іспит

Модулі (назви)	Змістовий модуль I Теорія історичного регіонаознавства		Змістовий модуль II Регіоналізм та регіоналізація		Змістовий модуль III Методологія історичного регіонаознавства		Змістовий модуль IV Джерела з історичного регіонаознавства		Змістовий модуль V Архівна система США, Канади, Азії	
Лекції (теми, бали)	Вступ до історичного регіонаознавства I		Регіоналізм та регіоналізація в міжнародних відносинах I		Методологічні засади експертної аналітики в контексті історичного регіонаознавства I		Становлення та розвиток архівної справи в країнах Західної Європи I		Архівна система США і Канади I	
Семінарські заняття (теми, бали)	Регіональні рухи й регіональний сепаратизм у новітній світовій історії I		Близькосхідний регіон I		Методика підготовки доповіді з історичного регіонаознавства I		Архівна система Франції I		Архівна система Австрії I	
Семінарські заняття (теми, бали)	Свразійський регіон I		Скандинавський регіон I		Методика підготовки доповіді з історичного регіонаознавства I		Архівна система Німеччини I		Архівна система Великобританії I	
СР (бали)	10		10		5		10		10	
Поточний	Відповідь на семінарському занятті – 10									
Модульний	Модульна контрольна робота – 25		Модульна контрольна робота – 25		Модульна контрольна робота – 25		Модульна контрольна робота – 25		Модульна контрольна робота – 25	
Підсумковий	іспит									

11. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

12. Методичне забезпечення курсу

1. Ілюстративні матеріали;
2. Набір схем та таблиць, що відображають основні параметри регіонів світу.
3. Набір карт:
  - карта світу;
  - карта сучасної Європи;
  - карта Євразії.

13. Система поточного і підсумкового контролю знань

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

<i>№ п/п</i>	<i>Вид діяльності</i>	<i>Максимальна Кількість балів за одиницю</i>	<i>Тема 1</i>	<i>Тема 2</i>	<i>Разом за I модуль</i>	<i>Тема 3</i>	<i>Тема 4</i>	<i>Разом за II модуль</i>	<i>Тема 5</i>	<i>Разом за III модуль</i>	<i>Тема 6</i>	<i>Тема 7</i>	<i>Разом за IV модуль</i>	<i>Тема 8</i>	<i>Тема 9</i>	<i>Разом за V модуль</i>	<i>Всього</i>
1.	Відвідування лекцій	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	2	10
2.	Відвідування семінарських занять	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	1	2	1	1	2	10
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	5	5	10	5	5	10	5	5	5	5	10	5	5	10	45
4.	Робота на семінарському занятті	10	10	10	20	10	10	20	20	20	10	10	20	10	10	20	100
7.	Написання модульної контрольної роботи	25		25	25		25	25	25	25		25	25		25	25	125
8.	Екзамен	40															40
9.	Підсумок (максимальний)		17	42	59	17	42	49	54	54	17	42	59	17	42	59	330
		<i>Коефіцієнт - 330/60 = 5,5</i>															

14. Шкала оцінювання: рейтингова оцінка та оцінка за стобальною шкалою

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

15. Рекомендована література

1. Auer Leopold, Wehdorn Manfred. Das Haus-, Hof- und Staatsarchiv. Geschichte – Gebäude – Bestände. – Innsbruck, 2003.
2. Basic International Bibliography of Archive Administration /Comp. by M.Duchein // Archivum. – Paris, 1978. – Vol.XXV. – 250 p.
3. Buchmann W. Der Neubau das Bundesarchiv in Koblenz // Archivum. – 1986. – Vol.31. – P.27-37.
4. Dictionary of Archival Terminology. English and French with Equivalents in Dutch, German, Italian, Russian and Spanish / ed. by Peter Walne. – München; New York; London; Paris, 1984. – 220 p.
5. Ede J.R. The Public Recorded Office and its Users // Archives. – London, 1968. – October. – P.185–192
6. The Treasure Houses of Austria: The Austrian State Archives. – Vienna, 1996. – 74 p.
7. Антоненко І. Організація архівної справи у Федеративній Республіці Німеччина // Студії з архівної справи та документознавства. – 1996. – Т.1. – С.124-132.
8. Антонович В.Б. Лекції з джерелознавства / Ред. М. Ковальський. – Острог; Нью-Йорк, 2003. – 382 с.
9. Барыгин Н.Н. Международное регионоведение. Учебник для вузов/ Н.Н. Барыгин. – Спб., 2016. – 384 с.
10. Белова Т.В. Инфраструктура архивов Австрийської Республіки // Отечественные архивы. – 2004. – № 4. – С.95–101.
11. Белова Т.В. Подготовка архивных кадров в Высшей профессиональной школе в Подстае (ФРГ) // Отечественные архивы. – 2001. – № 1. – С.86-88.
12. Блій де Г., Муллер П., Шаблій О. Географія: світи, регіони, концепти: Пер. з англ. – К., 2004. – 740 с.
13. Бржостовская Н.В. Архивы и архивное дело в зарубежных странах: История и современная организация. – М., 1971. – 311 с.
14. Величко В. Теоретичні та методологічні засади регіонального вивчення в Україні та інших європейських державах. – Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/2600/74/>
15. Витт Раймер. Некоторые особенности архивного дела в ФРГ (Архив земли Шлезвиг-Гольштейн) // Отечественные архивы. – 1995. – № 4. – С.91-98.
16. Воскресенский В. Ю. Международный туризм: Учеб. пособие. – М., 2006. – 255 с.
17. Геффернен М. Значення Європи. Географія і геополітика. – К., 2011. – 462 с.
18. Гладкий Ю. Н., Чистобаев А. И. Регионоведение: Учебник. – Спб., 2012. – 382 с.
19. Глобалізація. Регіоналізація. Регіональна політика. – Луганськ: Знання, 2010. – 664 с.
20. Дергачев В. А. Регионоведение: Учеб. пособие. – М., 2004. – 463 с.
21. Дергачев, В. А. Регионоведение [Электронный ресурс] : Учеб. пособие для студентов вузов / В. А. Дергачев, Л. Б. Вардомский. - М., 2012. - 463 с.
<http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=389415>
22. Ігнат'єв П. М. Країнознавство. Країни Азії: Навч. посібник. – Чернівці, 2006. – 424 с.
23. Казьмирчук М. Джерела особового походження: Підручник. – К., 2010.
24. Клейе-Мишо Розин. Архивное дело во Франции // Отечественные архивы. – 1995. - № 6. – С.99-101.
25. Колосов В. А., Мироненко Н. С. Геополитика и политическая география: Учебник. – М., 2011. – 479 с.
26. Курникова И.А. Как решается в Великобритании проблема доступа к информации // Вестник архивиста. – 1999. – № 2/3. – С.85–98.
27. Ларин М.В. Архивная школа Марбурга // Отечественные архивы. – 1994. – № 3. – С.108-111.
28. Лукашевич О.А., Манжук К.В. Хрестоматія з теоретичного джерелознавства: Навч. посіб. – Кіровоград, 1998.
29. Максаковский В. П. Географическая культура: Учеб. пособие. – М., 1998. – 416 с.

30. Малолетова Н.І. Берлінська державна бібліотека Пруської культурної спадщини: Історія її утворення, діяльність та сучасний // Бібліотечний вісник. – 2004. – № 5. – С. 40–46.
31. Марущак О. Асоціація французьких архівістів // Архівіст. – 1999. - № 1. – С.44-46.
32. Масляк П. О. Країнознавство: Підручник. – К., 2008. – 292 с.
33. Матяш І. Архівознавство: методологічні засади та історія розвитку. – К., 2012.
34. Минаков И. А. Экономическая география и регионалистика: Учеб. пособие. – М., 2002. – 262 с.
35. Мироеокомплексное регионоведение: Учебник / А.Д. Воскресенский, Е.В. Колдунова, А.А. Киреева. Под ред. А.Д. Воскресенского. – М.: Магистр, 2014.
<http://znanium.com/catalog.php?bookinfo=449425>
36. Мироненко Н. С. Страноведение: Теория и методы. – М., 2001. – 268с.
37. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності / А. С. Філіпенко, В. С. Будкін, М. А. Дудченко та ін. – К., 2004. – 304 с.
38. Міжнародні організації: Навч. посіб. / Ред. О. С. Кучик. – К., 2005. – 497 с.
39. Павленко Ю.В. История мировой цивилизации/ Ю.В. Павленко. – К., 2004. – 760с.
40. Палієнко М. Невідомі сторінки історії архіву Уряду ЗУНР у Відні // Історичний журнал. – 2005. – № 5. – С.13–24.
41. Палієнко М. Основні тенденції розвитку архівної освіти в країнах Західної Європи // Українське архівознавство: історія, сучасний стан та перспективи. – К., 1997. – Ч. 2. – С. 21–25.
42. Палієнко М.Г. Архівні центри української еміграції (створення, функціонування, доля документальних колекцій). – К., 2008.
43. Палієнко М.Г. Особливості зберігання документальної спадщини у Великобританії: історичні традиції та сучасна організація // Студії з архівної справи та документознавства. – 2011. – Т. 19. – С. 43–47.
44. Прозорова В.Б. Ассоциация французских архивистов: история, задачи, перспективы // Вестник архивиста. – 2010. – № 3. – С. 277–287.
45. Прозорова В.Б. Новый закон об архивах Франции // Отечественные архивы. – 2010. – № 1. – С.59–68.
46. Регіональна політика в країнах Європи. Уроки для України / За ред. С. Максименка. – К., 2010. – 72 с.
47. Регіональна політика: методологія, методи, практика / Відп. ред М. І. Долішній. – Львів, 2001. – 719 с.
48. Рейтинги країн світу / Упорядник О. Бітгер. – Львів, 2014. – 119 с.
49. Романовський В. Нариси з архівознавства. Історія архівної справи на Україні та принципи порядкування в архівах. – Х., 1927.
50. Себта Т. Україніка в Берлінській державній бібліотеці Пруської культурної спадщини та Федеральному архіві в Берліні // Архіви України. – 2007. – № 1–3. – С. 215–249.
51. Слевская В.В. Некоторые тенденции развития современного французского архивоведения // Проблемы классификации в архивоведении и документоведении: Сб. научных трудов. – М., 1987. – С.165-181.
52. Современное состояние архивного дела в Австрийской Республике: Аналитический обзор / Сост. Т.В.Белова, О.А.Полетаев. – М., 1988. – 47 с.
53. Современное состояние архивного дела в ФРГ: Аналитический обзор / Сост. Т.В. Белова. – М., 1987. – 37 с.
54. Спеціальні історичні дисципліни: довідник, навч. посіб. / І.Н.Войцехівська (кер.авт.кол.), В.В.Томазов, М.Ф.Дмитрієнко та ін. – К., 2008.
55. Старостин Е.В. Архивы современной Франции // Французский ежегодник. 1978. – М., 1980. – С.233-246.
56. Старостин Е.В. Западноевропейская историография архивоведения (конец XIX – первая треть XX в.) // Советские архивы. – 1985. - № 3. – С.70-77.

57. Старостин Е.В. Зарубежное архивоведение: проблемы истории, теории и методологии. – М., 1997. – 330 с.
58. Страны и регионы мира: Экономико-политический справочник / Под ред. А. С. Булатова. – М., 2005. – 624 с.
59. Тайек Сара. Управление архивным учреждением в Соединенном Королевстве Великобритании и Северной Ирландии // Отечественные архивы. – 1995. – № 5. – С.96-98.
60. Україніка в збірках Австрії. Бібліотеки, архіви, музеї: Попередній довідник / Укл. Петро Ричков. – К., 1993. – 47 с.
61. Хантінгтон С. Зіткнення цивілізацій. – К., 2003. – 603 с.
62. Хорхордина Т.И. Международные архивные курсы в Париже: история и деятельность // Отечественные архивы. – 1995. – № 3. – С.106–114.
63. Яковенко Н. Вступ до історії. – К, 2007.